Hazırlayan: Gülder DEMİR - gulder.demir@dunya.com

TEPAV: "Otomobil Satışları İlk Kez Banka Kredisiz Arttı"

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), vergi indirimlerinin başladığı Mart ayından sonra Türkiye'de ilk kez taşıt kredisi stoku düşerken otomobil satışlarının arttığını belirtti.

TEPAV Küresel Kriz Çalışma Grubu tarafından hazırlanan "Otomotivde vergi indirimleri: Şirketlerin yeniden vadeli mal satmaya başladıklarını mı, birikimlerini koruyabilen tüketicilerin olduğunu mu gösteriyor?" başlıklı politika notu yayımlandı. Not'ta küresel krizin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerini azaltmak için Mart ayı içinde belirli mal gruplarında vergi indirimlerine gidildiği hatırlatılarak, otomotiv sektöründe 2008'in Kasım ve Aralık aylarında yüzde 60'lara yaklaşan daralmanın ardından vergi indirimlerinin etkisiyle bir önceki yılın aynı dönemine göre artış gözlendiği belirtildi. Tüketicilerin vergi indirimlerini fırsat olarak değerlendirdiği, satışların binek otomobil pazarında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19 arttığı ifade edilen Not'a şöyle devam edildi:

"Taşıt kredisi ve otomobil satışları verilerinin son yıllardaki seyri incelendiğinde, her iki serinin birlikte hareket ettiği gözlenmektedir. Benzeri bir eğilim son krizle birlikte de kendini göstermiştir. Yıllık binek otomobil satışlarının düşüş eğilimine girdiği Temmuz ayından itibaren TL cinsi bireysel tüketici kredileri de azalmaya başlamıştır. Her iki seride düşüş, vergi indirimlerinin başladığı Mart ayına kadar devam etmiştir. Mart ayından sonra ise otomobil satışları artarken, taşıt kredisi stoku düşmeye devam etmiştir."

Politika Notu'nda kredilerdeki daralmaya rağ-

men otomobil satışlarının artmasının, 2-2,5 milyar TL düzeyinde olan harcamaların finansmanında çoğunlukla tüketicilerin kişisel birikimlerini ve/veya satıcı kredilerini kullandıklarını gösterdiğine dikkat çekilerek, şu ifadelere yer verildi:

"Satıcı kredilerinin yoğun olarak kullanılması durumunda önümüzdeki döneme ilişkin risk artmaktadır. Stoklarını düşürmek için aşırı risk alan satıcı şirketler ödenmeyen alacaklardan dolayı zarar görebilecektir. Öbür taraftan tüketicilerin birikimlerini kullanmaları olumlu bir gelişmedir. Tüketicilerin ekonomiye olan güvenlerinin düzelmeye başladığı ve birikimlerin kolayca harcamaya dönüştürülebileceği yönünde bir sinyal olarak algılanabilecektir. Ayrıca, bu durum kriz yüzünden gelirini kaybeden kesimlerin yanında, bu dönemde kişisel birikimlerini koruyabilen ve hatta artırabilen kesimler olduğu yönünde sinyaller de içermektedir. "

OTOMOTİV PAZARININ BEŞ AYLIK PERFORMANSI

Türkiye otomotiv pazarında ocak-mayıs döneminde otomobil pazarının yüzde 83'ünü yine vergi oranları düşük olan araçlar oluşturdu. Otomotiv Distribütörleri Derneği'nden (ODD) yapılan açıklamaya göre, Türkiye otomotiv pazarında 2009 yılı mayıs ayı binek ve hafif ticari araç toplam pazarı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30 artışla 63 bin 191 adede yükseldi.

Yılın beş aylık döneminde ise toplam pazar yüzde ikilik gerilemeyle 212 bin 290 adede düştü.

Ocak-mayıs döneminde otomobil pazarının yüzde 83'ünü yine vergi oranları düşük olan A, B ve C segmentlerinde yer alan araçlar oluştururken, aynı dönemde en yüksek satışa 66 bin 252 adet ve yüzde 45 pay ile B segmenti ulaştı.

2009 yılı ilk beş ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla binek pazarında görülen artışa rağmen E (lüks) ve F sınıfı araçların satışlardaki daralma devam etti. En yüksek daralma yüzde 30 ile lüks sınıf araçlarda yaşandı. En çok tercih edilen gövde tipi, yüzde 54'lük payla geçen dönemlerde de olduğu gibi yine sedan araçlar olurken, bu gövde tipini yüzde 33'lük pay ile H/B, yüzde yedi pay ile SUV araçlar izledi.

Otomobil pazarı motor hacmi bazında incelendiğinde, 2009 yılı ocak-mayıs döneminde en yüksek paya, yüzde 83 ile 1600cc altındaki araçlar 123 bin 472 adet satışla sahip oldu. Bu dönemde 2000cc üzerinde motor hacmine sahip üç bin 318 adet araç satıldı. 2000cc üzerinde motor hacmine sahip araçların yüzde 93'ünü ise dizel araçlar oluşturdu.

TÜRKİYE, OTOMOBİL SATIŞLARINDA AVRUPA DOKUZUNCUSU

Bu arada Türkiye, ocak-nisan otomobil satışları ile Avrupa'da dokuzuncu sırada yer aldı. Bu dönemde Türkiye'de 104 bin 489 adet otomobil satılmıştı. Yılın dört aylık döneminde Almanya'da bir milyon 247 bin 716 adet, İtalya'da 728 bin 167 adet, Fransa'da 689 bin 931 adet, İngiltere'de 613 bin 833 adet, İspanya'da ise 265 bin 210 adet otomobil satıldı. Bu dönemde İzlanda 362 adet otomobil satışı ile listenin sonunda yer aldı. Hafif ticari araç pazarında ise 121 bin 497 araç ile Fransa ilk sırada gelirken, yılın dört aylık döneminde İngiltere'de 62 bin 821 adet, İtalya'da 58 bin 981 adet araç satıldı. Bu pazarda Türkiye Almanya'nın ardından 44 bin 610 adet hafif ticari araç satışıyla beşinci sırada yer aldı.

